

ZATRZYMANIE I POWRÓT

Ochrona bezpieczeństwa przed arbitralnym zatrzymaniem

[Na czym polega problem?](#)

[Co mogę zrobić jako osoba bezpośrednio pracująca z uchodźcami?](#)

[Co musi się zmienić na poziomie polityki?](#)

[Więcej informacji ogólnych i dodatkowe źródła](#)

NA CZYM POLEGA PROBLEM?

Brak identyfikacji bezpieczeństwa i ochrony bezpieczeństwa może prowadzić do **bezprawnego zatrzymania** i innych **poważnych naruszeń praw człowieka**.

- **Zatrzymanie w kontekście przyjmowania:** Bezpaństwowi uchodźcy są czasami zobowiązani do pozostania w ośrodkach przyjmowania przez dłuższy czas, z powodu niepewności co do ich narodowości. W niektórych przypadkach są oni przetrzymywani lub obwarowani bezprawnymi ograniczeniami w kwestii wolności przemieszczania się, naruszającymi standardy zmienionej [Dyrektywy Warunków Przyjęcia](#) i innych praw.
- **Zatrzymanie w celu usunięcia:** Bezpaństwowcy, których bezpaństwowość nie została określona, mogą zostać bezprawnie przetrzymywani przez długi i wielokrotny okres w celu wyprowadzenia, nawet jeśli nie są w stanie powrócić do kraju pochodzenia lub poprzedniego miejsca zamieszkania, ponieważ nie są obywatelami.
- **Wydalenie:** Bezpaństwowi uchodźcy z krajów takich jak Irak, Syria lub Etiopia, których bezpaństwowość nie została określona w procedurach określania statusu państwowego uchodźcy, po zakończeniu konfliktu zbrojnego, wycofać swój status uchodźcy (zaprzestać), a następnie narażeni są na ryzyko zatrzymania i/lub zmuszenia do powrotu do swojego kraju poprzedniego miejsca zamieszkania (jeśli zostanie przyjęte), gdzie mogą doświadczyć poważnej dyskryminacji i/lub prześladowania.

CO MOGĘ ZROBIĆ JAKO OSOBA BEZPOŚREDNIO PRACUJĄCA Z UCHODźCAMI?

Oto cztery czynności: **Rozpoznaj, zarejestruj, skieruj i czytaj!**

1. Rozpoznaj bezpaństwowość

Nie zakładaj, że każdy ma określoną narodowość, lub że każda osoba bezpaństwowa wie, że jest bezpaństwowa. Bądź świadomy/a tego, że niektórzy mogą utożsamiać narodowość bardziej z przynależnością etniczną lub społeczną, niż z obywatelstwem. Rozważając, czy zatrzymanie danej osoby jest lub byłoby zgodne z prawem, rozważmy, czy kwestie obywatelstwa i ryzyka bezpaństwowości zostały odpowiednio uwzględnione w procedurach kontroli i/lub określania statusu, czy też w przypadku odnotowania oznak bezpaństwowości, i w razie potrzeby zbadaj je dalej. Na przykład:

- Czy władze kraju pochodzenia wnioskodawcy lub innego kraju uważają je za obywatela i czy mają prawo do powrotu z takim samym zakresem praw związanych z obywatelstwem?
- Czy aplikant należy do grupy, która nie jest rozpoznawana jako obywatele przez rząd jego/jej kraju, jak na przykład [Kurdowie z Syrii](#) lub z Iraku, a także [ludność Bidoon z Kuwejtu](#)?
- Czy aplikant pochodzi z terytorium, które nie jest rozpoznawane przez wszystkie kraje jako państwo i/lub uznanie państwowości nie pociąga za sobą pełnej niepodległości lub efektywnej narodowości danego państwa, na przykład [Palestyna](#) albo [Sahara Zachodnia](#)?
- Czy wcześniejsze próby powrotu nie powiodły się i czy wskazuje to na to, że kraj potencjalnego powrotu nie uważa wnioskodawcy za obywatela?
- Czy wystąpiły opóźnienia lub trudności w nabyciu dokumentów podróży lub dokumentów tożsamości umożliwiających powrót wnioskodawcy i czy wskazuje to na to, że kraj potencjalnego powrotu nie uważa wnioskodawcy za obywatela?

Więcej pytań jest dostępnych tutaj: [Rozpoznawanie bezpieczeństwa: Pytania weryfikacyjne](#)

2. Udokumentuj bezpieczeństwo / ryzyko bezpieczeństwa

Jeśli stwierdzisz, że dana osoba może być bezpiecznym lub jeśli twierdzi ona, że jest bezpiecznym, umieść tę istotną informację na każdym dokumencie dotyczącym tej osoby. Jeśli formularz nie zawiera pól pozwalających na dokładne zapisanie tych informacji, należy zanotować je w dowolnym miejscu na formularzu, aby istniał zapis i poinformuj o tym osobę, której to dotyczy ponieważ może się to okazać istotne w przyszłości. Zachowaj również kopie wszelkich istotnych dokumentów w pliku, aby były one dostępne w razie potrzeby.

W przypadku gdy standardowe formularze lub listy kontrolne nie zawierają dedykowanej sekcji do rejestrowania tych informacji, należy poprosić odpowiednią osobę w organizacji o wprowadzenie zmian w celu uwzględnienia sposobów dokładnego rejestrowania (ryzyka) bezpieczeństwa we wszystkich odpowiednich formach.

W kontekście ustalania statusu uchodźcy musi dojść do stwierdzenia, czy dany aplikant/ka jest bezpieczny/-a - i to do oznacza dla tej osoby. Jeżeli są bezpiecznymi, powinno to być wyraźnie odnotowane we wszystkich odpowiednich dokumentach, tak aby po przyznaniu statusu uchodźcy uznano ich bezpieczeństwo, a osoba ta została powołana do odpowiednich procedur w celu określenia bezpieczeństwa (zależnie od dostępności). Będzie to niezbędne, aby zapewnić, że osoba ta nie stanie w obliczu późniejszych prób deportacji, które mogłyby doprowadzić do arbitralnego zatrzymania, nawet jeśli w pewnych momencie większość uchodźców będzie mogła wrócić do domu.

3. Skieruj osoby do właściwych organów, w celu uzyskania porady, wsparcia oraz informacji

Znajdź organizacje specjalizujące się w bezpieczeństwie i narodowości w kraju, w którym pracujesz, i dowiedz się, czy mogą one zaoferować pomoc. Niektórzy z [naszych członków](#) mogą służyć pomocą. Pobierz nasz [przewodnik/plakat](#) dla osób pomagających uchodźcom oraz nasz [krótki poradnik](#) dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl. W niektórych przypadkach ustalenie, czy dana osoba jest bezpieczna, wymaga specjalistycznej wiedzy, która nie jest ogólnie dostępna. W takim wypadku należy się

zwrócić do eksperta o wydanie raportu potwierdzającego status bezpieczeństwa tej osoby.

4. Pogłębiaj wiedzę na temat ustalania bezpieczeństwa i zatrzymań.

Poniżej umieszczono dodatkowe informacje. Znacznie więcej znajduje się na naszych stronach internetowych (łączy zamieszczono poniżej). Obejrzyj [ten krótki film o bezpieczeństwie i przetrzymywaniu \(No One Will Notice - Nikt nie zauważy\)](#). Dowiedz się więcej o bezpieczeństwie i zatrzymaniu tutaj:

- [ENS: Ochrona bezpieczeństwa przed arbitralnym zatrzymaniem](#)
- [Narzędzia UNHCR do identyfikacji i ochrony osób bezpieczeństwa będących w areszcie](#)
- [Wytyczne w sprawie zaufania do równych praw w celu ochrony bezpieczeństwa przed arbitralnym zatrzymaniem.](#)
- Nasz [Indeks Bezpieczeństwa](#)

CO MUSI SIĘ ZMIEŃĆ NA POZIOMIE POLITYKI?

- Poprawa procedur [identyfikacji i rejestracji bezpieczeństwa](#).
- [Ustanowienie solidnych procedur określania bezpieczeństwa](#), zarówno jako procedury autonomiczne, jak i w ramach procedur określania statusu uchodźcy.
- [Poprawa przepisów i wytycznych](#) w celu zapobiegania arbitralnym zatrzymaniom bezpieczeństwa. Zapewnienie, że bezpieczeństwo jest uważane za istotny fakt w decyzjach o zatrzymaniu i powrocie, oraz że w przypadku gdy dana osoba twierdzi, że jest bezpiecznym, jest ona chroniona przed aresztowaniem, udostępniana wraz z informacjami i pomocą prawną, powołana do procedury określania bezpieczeństwa w celu ustalenia jej obywatelstwa lub prawa do ochrony na mocy Konwencji z 1954 r. dotyczącej statusu bezpieczeństwa, i wydał identyfikację i podstawowe prawa po zwolnieniu.
- [Zwiększenie świadomości](#) z udziałem osób zatrzymujących imigrantów i osób powrotnych (w tym urzędników, sędziów, prawników i organizacji pozarządowych) w sprawie szczególnej sytuacji i potrzeb w zakresie ochrony bezpieczeństwa oraz zapewnienie im dostępu do informacji i zasobów dotyczących bezpieczeństwa.

WIĘCEJ INFORMACJI OGÓLNYCH I DODATKOWE ŹRÓDŁA

Naruszenia prawa międzynarodowego: Istnieją wyraźne międzynarodowe i europejskie normy prawne chroniące ludzi przed bezprawnym zatrzymaniem. W wielu przypadkach są one odzwierciedleniem zabezpieczeń przed dyskryminacją i arbitralnością w krajowych ramach prawnych. Jednak zabezpieczenia te często nie są wdrażane ze względu na brak identyfikacji bezpieczeństwa i ochrony bezpieczeństwa.

Wielokrotne i/lub przedłużone bezprawne zatrzymanie: Charakter bezpieczeństwa oznacza, że bardzo często bezpiecznym nie ma kraju, do którego może powrócić. Jeżeli nie zostanie określona bezpieczeństwo i nie ma drogi do legalnego pobytu w Europie, osoby te mogą zostać poddane powtórny, nieudany próbom usunięcia. W wielu krajach może to również oznaczać wielokrotne lub przedłużone okresy zatrzymania, co jest niezgodne z prawem, jeśli ma to na celu usunięcie, ale usunięcie nie jest bezpośrednio lub nie ma już rozsądnej perspektywy usunięcia.

Brak ustalenia bezpieczeństwa: W wielu krajach brak specjalnej procedury ustalania bezpieczeństwa (SDP) oraz/lub zdecydowanego ustalenia bezpieczeństwa w procedurach przyznawania statusu uchodźcy przyczynia się do bezprawnego zatrzymywania i zwracania bezpaństwowców do kraju, którego nie są obywatelami. W niektórych krajach pewne osoby uznawane są za bezpaństwowców, lecz nie przyznaje się im statusu uchodźcy ani ochrony uzupełniającej (lub innej formy legalnego pobytu). Może nie być dla nich żadnej legalnej drogi uregulowania swojego statusu. Ta luka w ochronie może powodować, że ludzie utkną w zawieszeniu, a w niektórych przypadkach zostaną zatrzymani na czas nieokreślony bez rzeczywistej perspektywy wydalenia.

Uzyskaj więcej informacji

[European Network on Statelessness](#)

[Stateless Journeys](#) (Europejska Sieć na rzecz Bezpaństwowców - Podróże Bezpaństwowców)

[Indeks Bezpaństwowości](#)

[UNHCR's Ending Statelessness site](#) (strona UNHCR Koniec z Bezpaństwowością)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Moduł samokształcenia UNHCR dotyczący Bezpaństwowości)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Instytut ds. Bezpaństwowości i Integracji)

[Statefree](#) (strona organizacji Statefree)

Zapisz się na kurs w [Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Instytucie ds. Bezpaństwowości i Inkluzji) lub na [University of Melbourne](#) (Uniwersytecie w Melbourne).

Európai szervezetek [kapcsolatba léphetnek az ENS-szel](#) képzési lehetőségekkel kapcsolatban. [Ugyancsak feliratkozhat a levelezőlistánkra/hirlevelünkre is](#), követhet minket a közösségi médiában és támogathatja

Organizacje w Europie mogą kontaktować się z [European Network on Statelessness](#) (Europejską Siecią na rzecz Bezpaństwowców, ENS) w sprawie możliwości szkoleniowych.

Możesz również [dołączyć do naszej listy mailingowej/biuletynu](#), śledzić nas w mediach społecznościowych i wesprzeć [kampanię Stateless Journeys](#) (Podróże Bezpaństwowców).

„CZEKANIE JEST NAJGORSZA CZĘŚCIĄ ZATRZYMANIA. TO TAK, JAKBYŚ NIE MIAŁ JUŻ ŻADNEJ KONTROLI, PO PROSTU SIEDZISZ I CZEKASZ. CZEKASZ, AŻ KTOŚ POWIE CI, KIM JESTEŚ I JAKI JEST TWÓJ KRAJ.”

~ BEZPAŃSTWOWIEC Z PAKISTANU, Z KTÓRYM ROZMAWIANO W POLSCE W 2015 ROKU